

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ára egy évre 3 frt, fél évre 1 frt. 80 kr. Hármaszoriál 4 kr. több-szörinél vagy nagy terjedelmű hirdetésnél árszámítás.

Hirdetési díj: Négyhasábos petit sorért egyszeri hirdetésnél 5 kr, háromszoriál 4 kr, többszörinél vagy nagy terjedelmű hirdetésnél árszámítás.

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Egyes szám ára 15 kr.

Lapunk számára külföldi hirdeményeket elfogad: Bécsben: Brauner J. G. Wächter könyvkereskedése. Oppelik A. Hasenstein és Vogler. M. Frank-farban: Molien Ottó Jaeger könyvkereskedése. Hamburgban: Hasenstein és Vogler. Párisban: Havasgy-nöksége. Berlinben: Goldberger A. T.

Előfizetési felhívás

„HORTOBÁGY“

1865. ápril — júniusi évnegyedére.

Tisztelettel felhívjuk a t. olvasóközönséget az ápril 1-jével kezdődő új negyedéves előfizetésre. Egyszermind kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük márcziushó végéig tart, hogy megrendeléseiket a közelgő évnegyedre még e hó folyamában sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fönakadás történjék.

Előfizetési ár, évnegyedre 1 frt 80 kr.

A „HORTOBÁGY“ kiadóhivatala.

Értsük meg egymást!

Számosan vannak debreczeni reform. hitsorsosaink között, kik azt hiszik, — legalább ha valamely kegyeletes czélra adakozás vagy segedelemnyújtás végett fölhevítanak, — ismételve mondani szokott következő nyilatkozatukból: — „van az eklézsiának elég pénze, csináltasson abból ezt vagy amant, — vagy fedezze abból bármely kegyeletes, vallásos, nevelési s oktatási — időnkint előálló czéljai szükségleteit,“ — azt látszanak hinni: — miszerint, — a debreczeni reform. egyház, tetemes pénzzel bír és rendelkezhetik.

En e téves hitelességgel nem csodálkozom. Midőn ugyanis azt hallják s tudják, hogy rokonai s ismerőseik közül többen az egyháznak adósok, sőt lehet, hogy édes, vagy nagy szülteiktől is hallhatták, miszerint ezek magok is husz-harmincz- s negyven éven által voltak az egyháznak adósai és törvényes kamatfizetés mellett nyugodtan saját előnyükre használták annak pénzét — s ritka eset volt, hogy az egyház egyszer kölcsönözött pénzt visszakérte volna, — szerintök bizonyosan az okból, — mert elég pénze levén, arra szüksége sem volt; — midőn hallják, hogy jelenben is majd egyik, majd másik szomszéd kap kölcsönpénzt az egyház pénztárából, — midőn tudják azt is, hogy jó módú, tehető és előkelő emberek jelentékeny összeggel tartoznak az egyháznak; nincsen benne semmi különös, ha a mindennek urától különben is tiszta józan észszel ítélő — s bármily körülmények között magát feltaláló tehetőséggel megáldott eredeti magyar fajú hitsorsosaink, — azt az okszerű következtetést húzzák: — bizony amely ember vagy testület ennyi pénzt kikölcsönözhet, — az, pénzszerűben nem lehet, — annak sok pénzének kell lenni!

De másrésztől nem hiszem s elhinni teljességgel nem tudom, hogy téves hiedelműktől el nem állandának, ha mindegyikük előtt elmondanék, hiteles okiratokkal, számadásokkal arról győzetnénk meg, mikép azon harmincz alapítványi pénztár között, melyek két- négy- öt- tíz- tizenöt- husz-ezer forintnyi tőke pénzzel bírnak s melyek előttük mind egy ismeretesek, mint az egyház sajátjai — s hogy azokból kényo s kedve szerint gazdálkodhatik az egyház; — egyotlenegy pénztár van, mely az egyház tulajdona s felette szabatosan rendelkezhetik is, — az ugynevezett tőke-pénztár; — a többi pedig, részben tulajdona ugyan az egyháznak, de nem szabad-röndelkezési joggal, — nagyobb részben csak kezelő és felügyelő alá, mint hit-bizomány adatott, — melyről számolnia kell; — s annyira nem tulajdona, mikép, nemhogy azoknak tőkepénzéből, de még befolyó kamataiból is egy fillért sem vehet el s fordíthat oda, hová szeretné, hol szüksége volna rá, — mert azon alapítványi pénztárak, vagy egyes emberek adományából gyűltek, vagy egyesek által végrendeletileg hagyattak s általában azon világos záradékkal valamely kitűzött és megnevezett czélra, — hogy az alapítványi tőkéje sértetlenül megőriztessék, — befolyó kamatai pedig a kitűzött czélra fordíttassanak, a netalán fennmaradandó kamatok a tőke erősítése tekintetéből ahoz csatoltassanak.

Az egyház felügyelő — számadása — s kezelése alatt van: a) Ot olyan alapítványi pénztár, jelesen, — egyház ispotályi pénztár, — ápolda, — Székely Dienes ispotályi, — egyházi — utczánkint nyomorgók és Székely Dienes — utczánkint nyomorgók pénztára; — melyeknek tőkepénzei sértetlenül megőrzendők, befolyó kamataik pedig a debreczeni reform. ispotályban (ápolda) 90-től 100-ig létező szegény, nyomorult s elagott hitsorsosaink elmelezésére, ruházására, ápolására s gyógyszerrel ellátására fordíttatnak; ami pedig ottan-ottan, a kamatbeli bevételből a szükségletek fedezésére felül marad, az, a tőkepénz erősítésére fordíttatni határozottatott, azon kegyeletteljes szándékkal, — hogy így idővel a tőke, — következőleg a kamatbeli bevétel is növekedvén; — a jótétemény élvezhetésére annál többen vétessenek föl.

b) Két olyan alapítványi pénztár, — u. m. egyház tanuló-árva és Székely Dienes tanuló-árva pénztár; — melyeknek tőkepénze szintén sértetlenül megőrzendők, évenként befolyó kamataik pedig helybeli reform. árvatanuló fiu- és leánygyermekeknek taníttatására, ruhával s könyvekkel ellátására fordíttatnak. — Az ily két neubeli árva száma, a közlebb lefolyt évben 128 volt.

c) Egy oly alapítványi pénztár, névszerint — egyház táp növendék el pénztára; — melynek tőkepénze hasonló természetű a fentebbiekével; befolyó kamatai pedig az utolsó fillérig a helybeli anyaiskolában tanuló szegénysorsu ifjak élemezésére fordíttatnak.

d) Hat rendbeli alapítványi pénztár, u. m. Klobusiczky-Pallai, — Pallai, — Pásztor-Szentesi, — Szombaty-Veresmarthy, — Szoboszlai-Pap, — Szondy-Kenessey alapítványok, melyeknek tőkéje csonkíthatatlan, kamatai pedig évenként jó tanuló, feddhetetlen erkölcsű árva, vagy vagyonatlan gyermekek s ifjak segedelemzéséül, illetőleg szorgalmas tanulás s jómagaviselet ösztöndíjazásául osztanak ki.

e) Három alapítványi pénztár, jelesen, — Szondy-Kenessey táp-, Pallai segéd- és Zakar-alapítványok; — ezeknek tőkéi hasonlóan épen megőrzendők, — kamataik pedig folytonosan tőkésítendők, mivel még jelenleg az alapítók által kitűzött czélra, a mostani tőke elegendő kamatot nem adhat.

f) Egy alapítványi pénztár, mely a boldogemlékü Szombaty Istvánné Veresmarthy Zsuzsanna asszony által oly kegyes czélból tétetett, hogy annak kamatai mindaddig tőkésíttessék, míg magából ezen alapítványból, minden máshonnan hozzájárulható pénzsegély kizárásával, — Debreczen városban egy harmadik templom nem építhetetik. — Folyó 1865-dik év kezdetével ezen alapítványi pénztárnak 21,233 frt 50 krnyi tőkéje és 279 frt 10 kr készpénze volt.

g) Egy alapítványi pénztár, névszerint — Székely Dienes-alapítvány, — melynek tőkepénze épségben megőrzendő, — kamatai pedig egyrészen tőke nevelésére, másrészen pedig templom építésére fordítandó; — jelenben 8425 frt tőkével s 127 frt készpénzzel bír.

h) Egy alapítványi pénztár, — tőkepénze sértetlenül őriztetik, évi összes kamatai pedig az alapító kegyes asszonyság néhai Szondy Zsuzsanna, előbb Kenessey István, — később gróf Castiglioni nevének az 1752-dik évben tett végrendelete világos tartalma szerint elszegényedett de házankint koldulni szegénylő tisztességgel segedelemzésére fordíttatnak.

i) Orgona-alapítvány, mely egy a kistemplomban felállítandó nagyszerű s díszes orgona csináltatására helybeli lakos, özvegy Au er Andrásné Hoff er Zsuzsanna asszony által tétetett.

k) Egy alapítványi pénztár, melynek tőkepénze sértetlenül tartatik, kamatai pedig, amennyiben kívánatik, a felsőbb leányiskola szükségéinek fedezésére fordíttatnak.

l) A kistemplom építetési-pénztár, melynek feladata a kistemplom újból felépíttetése. — Ezen pénztárba a kistemplom teteje csináltatására jett Nagy Sándor-Kapros-féle alapítvány készpénze is beolvastatott.

(Vége köv.)

Ismét színházunk érdekében.

E lapok múlt számában olvastuk, hogy az állandó színház a folyó évi október 1-sőjén megnyitván, az igazgatóság elnyerésére csüdt nyitattik, a pályázók szabályszerű ajánlati ápril 5-ig levén beadandók. Nem tudjuk, ha a pályázati idő rövidségén, vagy azon csudálkozunk inkább, hogy míg a pályázóktól határozott föltételekkel ellátott szabályszerű ajánlatok beadása kivánatik, a városi hatóság részéről még általánoságban sem mondatik semmi, hogy a leendő igazgató részére ajánlatik-e valamit, vagy pedig a fűtést, világítást, ruhatárt s a folytonosan kívánatú díszletek festését ő tartozik előállítani, sőt még talán a helyiségért is valamit a városnak fizetni. — A pályázati idő rövidsége illetőleg, kétséget sem szenved ugyan, hogy ápril elején már biztosnak kell lenni az igazgatónak a maga állásáról, hogy jó társaságot tudjon nagy áldozat nélkül összenakítani; de az is bizonyos, hogy e pályázati hirdetmény folytán csakis oly egyének pályázhatnak, kik a színháznak ez évben megnyitására előle tudomásul bírván, pályázásra előre gondolhattak; — ennél fogva a pályázathatásról az ezt előre nem sejtethők tetteleg leszorítva lőnek. — Nem kevesebb szerintünk, hogy a város részéről semmi ajánlat nem tétetik az igazgató segélyezésére, sem az nem mondatott ki, hogy általában a maga erőnyerére leendő utasítva, sőt még az sem, hogy nem kívánatk-e tőle valami bérleti összeget; ennek következtetése természetesen az lesz, hogy azon pályázónak lehet legtöbb kilátása, ki egy pár forintot még a maga jövedelméből is igérni hajlandó a városnak; ha pedig ilyen pályázó mégsem találkoznak, annak kell nyerni a pályán, ki történetből legkevesebb subventiót talál kérti. Legalább már oda utasította volna e pályázati hirdetmény az illetőket, hogy a részletesebb föltételek, például a társaság milyensége, színi idegy meghatározása, belépti díjak, dráma, vagy opera is és zorekar szükségé vagy nem szükségé, stb. stb. itt meg megtekinthetők. — Azt meg már egyáltalában nagy tévesztésnek tartjuk, miszerint szabad választás engedtetik a pályázóknak, hogy egy, vagy három évre kívánják-e az igazgatóságot fölvállalni. Véleményünk szerint az egy évre pályázót figyelembe sem lehet venni a 3 évesek mellett s a figyelemre méltatjuk, el kell aztán túrnunk, hogy az egy év leforgása alatt kiválólag azon működ-jék az igazgató, hogy látványosságokkal, cancanos ördögpillulákkal, majom-komédiákkal, kést hajgáló arabok, légben ugráló acrobaták és kávéházak s éttermekben nagyon a maga helyén való bakonyiádkokkal mulattatván a közönséget, a maga zseljét egy év alatt ugy megtölthesse, hogy az utána következő igazgató két évig se bírja a publikumot józaváló darabok megnézésére színházba édesgetni.

Szerény véleményünk szerint az igazgatót ugy a maga, mint a városi közönség érdekében legkevesebb 3 egymásután folyó évre kell választani; tudtára kell adni, hogy a színház idegy például október 1-től, márczius végéig tart; élbe kell terjeszteni, hogy mindenelőtt jó dráma társasága legyen ennyi meg ennyi taggal, kiknek legtöbbje az énekes darabokban legalább a kardaloknál használható legyen; ki kell mondani, hogy miután a nemzeti népszimultet adása különben is nélkülözhetelen; szükség van egy jól berendezett zenekarra, ahoz értő kamesterrel; tudtára kell adni, hogy miután színházjáró közönségünk nagyrésze az operai darabokat már megkedvelvén, az operának színpadunkról eltávolítása a közönség egy nagy részének elmaradását vonná maga után; egy pár jó énekesre egy

jó tenor, bariton és basszura okvetlen szükség van; fel kell világosítani, hogy a meglevő díszmények túl folytonosan szükségendő díszmények, ugy ruha- és könyvtár előállítására az igazgató feladata s költsége leendő; ellenben egyenesen és tisztán meg kell mondani, hogy az igazgató hány öl tüzfűt kap; a világítást ingyen nyeri-e meg, vagy annak költségeihez a napibevételből vonatik le valami; a színházi idegy alatt kap-e havonkint s mennyi pénzbeli segélyezést stb. ekkor és csak így lehet igazságosan megítélni a pályázók ajánlatainak előnyeit vagy hátrányait. Ezen részletes föltételek és ígéretek nincsenek említve a pályázati hirdetményben, de épen azért, mert nincsenek; nézetünk szerint a pályázók egyoldalú ajánlataira nem lehetend igazságot alapítani, nem lehet egyiknek vagy másiknak nagyobb követelését a kevesebbé is beérő kívánsága mellett eldobni; ugyanazért a kitűzött határidőre beérkezendő ajánlatokat a fentemlített föltételek s városi ajánlatok tiszta megismertetése után az illetőkkel személyesen tovább folytatandóknak tartjuk és ki a pályázók közül a föltételeket teljesíteni nemcsak igéri, hanem azoknak teljesítési módját is biztosan kimutatni bírja s arról kezkesedik: véleményünk szerint legalább 3 évre igazgatóul felavatandó.

Egy jó magyar színigazgatóról részünkről megkivánunk, hogy ne látványosságokkal s a közönség becsodítására legkönnyebb módnak látszó izléstelen bohózatok és szemképrázató mutatványokkal rontsa el a közönség izlését, hanem nemzeti nyelvünk ápolásán kívül az erkölcsöt folytonosan nemestől, izlést főnemtől, a bünt megutálni, az erényt és jótettet megjutalmazni tanító, — őseinket az unokák előtt a maguk eredetiségben felmutató történelmi és irányadó darabok s kedvirítők talpraesett vigjátékok, ugy népeletünkbeli merített népszimultet s a zenészetkedvelőket gyönyörködtető jól összevágó operák előadásával igyekezzenek elérni a nemes czélt, melyből kiindulva állandó színházunk tetemes költséggel építtetett; követelnők a debreczeni állandó színház igazgatójától, miszerint főgondja ne oda irányuljon, hogy a szerződött tagok fizetéseinek nem szabados uton elvonásával, vagy középzszerűségek szerződötésével egyedül saját zseljének megtöltésén munkálkodjék, hanem a szintársulat tagjai közt is a kellő fegyelmet, ugy erkölcsi mint szellemi tekintetben fenntartani tudja is akarja is; — követelnők, hogy a színrehozandó minden egyes darabot minden új előadást főpróbat, irodalmi, ugy izlés és erkölcsi szempontból szigorú bírálat alá vegyen, vagy véteszen; — követelnők, hogy működésének egyik fő súlyát a nemzeti irodalom emelésére fordítván, irodalmunk termékeinek számát correct előadások által folytonosan növelni igyekezzenek.

Igy lesz véleményünk szerint szép jövője színházunknak, így lesz remélhető, hogy színházba járó közönségünk, a közel vidékiek telére beköltözése által is időről időre növekedik, s csak így nem fogjuk megbánni, hogy sokak által gunyos mosolylyal fogadott nagyszerű állandó színházunkat fölépíttették.

Nem tartjuk csatlaltanoknak e sorokban foglalt nézeteinket, de kötelességünknek ismerők azokat elmondani; gondolkozzanak az illetők azok felett s ha csak egy pár pontját is elfogadják, némi részben jutalmazva lesz öszinte jóakarattól s az ügy iránti szeretetből eredett felszólalásunk.

Komlóssy Imre.

Városunk állattenyésztése.

Deli Mátyás állatorvostól.

(Végo.)

Számolásból H. I. uramat egy vidéki jó módú gazda lito-gatója riasztá fel, kérdezvén min gondolodik oly mélyen. Megmutatván jegyzetét és a körülményt, értelmesen előad; mire a vendég azt ajánl: „ha van kegyelmednek elég tákarmánya: mi-ért nem veszen birkát? vegyon és meg fogja látni, hogy az 1000 frton vett birká, a róá tett évi költségek levonása nélkül (mit a borjúknál sem akar tenni) két év alatt nemcsak pénze kamatját, a ráttett költségek összegét és magát a summát kiadja, hanem lesz olyan szép haszn mellett, hogy vegyes és arányos állattenyésztéssel az egész 120 legelő-illetéket betöltheti; mi hogy nem hasztalan szőszaporítás: tessék róla kegyelmednek egy kis számadás, azon megfegyessel, hogy egy marha-legelőre számítottok 7 birkát, az örszért minden darabtól 20 kr, azonkívül, hogy a rendes döglésre minden száztól adunk ötöt, még a tőke 12 száztőljárt is megkapjuk az esetleges rendkívüli esetek törlesztésére.

Most öszszel egy nyiretű anya-birkát az 1000 frtján vehet kegyelmed párját 8 frt 50 kron 235 darabot, melyre

Első évi költség:

Telettési ár 1 db. 1 frt, összesen	235 frt — kr.
Benne fekvő tőke 12 száztólja	120 „ — „
Legelőjog-érték 7 db. 3 frt	100 „ 50 „
Legelő-adó, (7 egy számban) 1 frt 25 kr	41 „ 87 „
Pásztor-bér, 1 db. 20 kr	47 „ — „
Anyajuhnyírás	9 „ 40 „
Báránnyírás	5 „ 40 „
Ráh-zsír	1 „ 50 „
Összes kiadás:	560 frt 67 kr.

Bevétel:

235 anya adott (párja 5 1/2 π) gyapjút	580 frt 50 kr.
összesen 645 fontot, ér 90 kr fontja	102 „ — „
180 báránnyapja (1 π 90 kr 180 π)	2 „ 40 „
12 anya megdöglött, nyírott bőre	2 „ 50 „
25 dbg báránnyibőr	2 „ — „
Összes bevétel:	747 frt 40 kr.
Kivonva a kiadást:	600 „ 67 „
pénzbeli haszon maradt:	180 frt 73 kr.

A nyáj pedig fog állani 223 db. anyából és a 180 db. bárányból; összesen: 403 darabból.

Ha pedig az egész bevételen a 747 frt 75 kron újra birkát veszi: kap érte (párját 8 frt 50 kr) 173 db. anyát; így összes birka-nyája lesz:

tavaly vett anya	223
a most vett anya	173
bárány	180

összesen: 576 darab

Második évi kiadás:

Teletetés, 1 db. 1 frt	576 frt — kr.
Benne fekvő töke-kamat, 1-ször az 1000 frt, 2-szor a tavalyi 560 frt 67 kr,	
összesen 1560 frt 67 kr 12-ös kamattal	188 " — "
Legelőjog-kamat 7 db. 3 frt	247 " — "
Legelő-adó 7 db. 1 frt 25 kr	103 " — "
Pásztor-bér 1 db. 20 kr	115 " 20 "
Rüh-zsir	3 " — "
Juh-nyírás	23 " 04 "
Bárány-nyírás	8 " 80 "

összes kiadás: 1264 frt 04 kr.

Bevétel:

576 db. juh gypja leád: párja egymásra 5 fontot, lesz 1440 π , értéke 1 π 90 kr	1290 frt — kr.
310 bárány 310 π , gypja ér 1 π 90 kr	279 " — "
35 nyírott juhbőr	5 " 50 "
39 báránybőr	3 " 90 "

összes bevétel: 1584 frt 40 kr.

saját zsebéből ki kell pedig kegyelmednek adni két év alatt:

2 évi legelő-adóba	144 frt 87 krt.
2 évi pásztor-bérbe	162 " 20 "
2 évi juhnyírásra	26 " 64 "
2 évi rüh-zsirra	4 " 50 "

összesen: 338 frt 21 krt.

és a takarmány összemunkálására valót: tehát mire szaporodott az 1000 frt a 338 frt hozzáadásával?

Az idei jövedelem	1584 frt 40 kr.
541 anya juh párja 8 frt 50 kr	2434 " 50 "
300 bárány párja 6 frt	900 " — "

összesen: 4918 frt 90 kr.

Most már, ugyhiszem kegyelmed is belátja, hogy igazságom van, reményem is, hogy követni fogja tanácsomat és ha az ezen pénzzel leendő egyes állattenyésztésre való nézetemet meghallgatja: egy kis számadással kísérve megmagyarázom.

Megtart kegyelmed 300 anya-juhót, ára 1275 frt; 100 db. bárányt ára 300 frt; így lesz összesen 400 db. 1575 frt értékű juha; betölt vele 37 nagymarha-járast. Szed össze szép fiatal úszókat, tinókat 50 darabot, számoljon rá egyre-másra 30 frtot: lesz az érték 1500 frt; betölt vele 50 db. illetéket. Jófajta disznókat 10 legelő-illetékre 500 frtért, jóbfajta 7 kanca-lovat 700 frtért; így marad még fen legelő-joga a szaporúság felvételére 16 nagymarha-illeték; kiad ezen itt leirtakért 4275 frtot és mégis megmarad kegyelmednek 643 frtján.

TÁRCZA.

„Pedig még csak diplomája sincsen!”

czime Oláh Károly azon 4 felvonásos társadalmi vígjátékának, mely közelebb a péterfalvi színházban adott s melynek meséjét rövid vázlatban adni megírének. Ez ígéretünket im ezennel beváltjuk.

Uj Gyula és Uj Lajos, nagyhídi közpérendű gazda Uj Andrásnak gyermekei közül az első gazdálkodó, az utóbbi pedig, öccsö, épen Pesten az ügyvédi vizsgát tette le. A két testvér, hajlamára, jelleme és érzékenységére nézve egymással ellentét: — Lajos az ügyvédi vizsga után, vig czimborák közt lakmározik s az ügyvédi diplomára igen sokat tart, nagy pathosszal beszél annak értékéről s jövőre nagy reményeket helyez abba, családja hírnevének dicsőítésére s életboldogsága elérhetésére nézve. Elbeli túlságos reménykedését csak növelik juratus barátjai, (kivált az örök jókudva Vig Dávid,) kik humorteljes köszöntők a csipős megjegyzésekkel tölt beszélgetéseik közben éreztetik, hogy tudják Uj Lajos ítélhetőségének kevés becset s őt mint könnyelmű jó bolondot nemcsak meghagyják, hanem erőitük fönhéjazó végyaiban, reményeiben s miután a vendéglői nem épen szerény csodás ismeretes követelesei kielégítette, miközben valóban comicus jelenetek fejlődnek ki, s ily jó históriák essentik a szülőföldére Nagyhídára utazni készülő ifjút; bátyja Uj Gyula, barátjával B. Hidaszy Ottóval épen akkor érkezik meg a Lajos elhagyott útjára. — Kis találkozásukkor mindjárt küzdelem indul a két testvér; Lajosunk diplomája értékét hűnyitgatja, míg Gyula annak becset, igaz értékére kívánja szállítani s vitáik közben elmondja nézeteit azon társadalmi hivatásról, mely különösen hazánkban ifjaknak irányadóul szolgál; elmondja, Lajos ellenzése közben s nem kis bossúságára, mikép betegség társadalmi életünknek, hogy majd mindenki, ki csak középszerű állást foglal is el, prókátornak, hivatalnoknak növeli gyermekét s innen a hivatás és jellem nélküli osztálya az úgynevezett tudós, valóságos féltudós embereknek, kik a hazánknál több kárt tesznek mint hasznót; elmondja, mikép legcélszerűbb lenne, hogy — mivel Humbolt halálával a polyhistor név aligha vékép el nem emészett — mindenki kérésén azon szakban képezze magát, melyhez legnagyobb hivatást ér s Lajos azon ellenzésére, hogy Gyula maga ellen beszélt, mivel ő egyik ágát sem mivel a tudományoknak s azon előzére, hogy a gazdálkodás nem tudomány, azt az utószó oktondi ember is tudja, abból nem kell cenzurálni, — Gyula jellemzőleg nyilatkozta s nyilatkozatában a belső cselekvény küzdelmeire ismertelt, mondván: „Censura az élet; nagy különég: okszerdén gazdálkodni, vagy csak azt várni, hogy amit isten jókedvében ad, azt letakarjuk; épen az a nagy szerecsélenség, hogy nálunk majd mindenki, a legujabb időkig, azon meggyőződésben él, hogy a földmívelés s általában a gazdálkodás mellett emberekhez illetlen, paraszt munka. Hiszen láttuk még ezelőtt csak egy évtizeddel is, hogy szegénynek tartottak, ha jó módú ember, kereskedőnek, mesterebernek adta gyermekét; ha az urlicsok, kire néhány hold föld esett, olvasni tudott; urnak születvén, urnak neveltetett s midőn az életbe lépett, látván, hogy nem megy oly könnyen az urakodás, s a helyesletet megcsodálván, adósságokat csinált s nyakig uszott a habban, míg vagy egy spekulációból létrehozott házasság ki nem menti, vagy sokszor igen kérdő, öntudatra nem ébredt és dologhoz látott. — De az újabb időkben már, hála az égnek annyira eljutánk, hogy a gazdálkodás, ipar és kereskedés több szegénynek nem tartatik és csak egy lelet háznak kereskedése virágzó, ha azon tér nemcsak Bál imádó és nemcsak idegenek által, hanem hazánk értelmisége által foglaltatik el. Hiszen a magyar ember jelleme nem elég hiteltel-e arra, hogy jó kereskedő legyen; a természetű jóánása, a becsületlenség — amik azt jellemzik — nem megteremtik-e a hitelt, ami a kereskedésnek lelke? s th.” Lajos minderre fejte bízást s ellenzése jeleit mutatja s Gyula leczkései elől

Nagyon tudom, hogy minden ily — papíron kidolgozott számok a gyakorlatban kisebb-nagyobb mérvben alább hagynak, de mivel a szarvasmarha-tenyésztésnél is a marhákra a legjobb kihasználást és legjovődmezőbb mutattam ki, egyetlen dög-ese-tet sem számítottam, ellenben a birkánál arra minden száztól ötöt kiadtam, a birkánál is ezt kellett követnem, mivel feladat-tomul azt tűztem ki, mikép világosan kimutatom a birkatenyésztés hasznosságát a marha-tenyésztés kevés-hasznúsága mellett, azon meggyőződésem nyilvános bebizonyítására, hogy városunk érdemes polgárainak anyagi jobbáté csak úgy érheti el mihamarabbi jobbúlását, ha az általános gazdasági viszonyok pénzt teremtő elvét: a vegyes állattenyésztést elfogadják.

Városunk terjedelmes nyári legelőjén, hogy az állattenyésztés előhaladására mik szolgáljanak ellenük: munkám eddigi részében a helyszükét tekintve, érthetően iparkodtam előadni; most tehát felhiva érzem magamat röviden elmondani, miképen ohajtanám az azoknak alapos orvoslását.

Az első pontra, azaz a legelő-jogrendszer miként leendő jobb rendezésére, a jogok osztályozására, tudva hogy a legelő közös s ily közös ügyeket csak a közönség a maga hatósága közbefolyásával rendezhet el, nem látom idején szólni; nem mert ismerem gazdaközönségünk állattenyésztési nézeteit, meg vagyok arról győződve, hogy még nálunk az újabb s egyedül kellő hasznót hajtó vegyes állattenyésztésnek kevés a jó barátja, az azt kiegészítő birkatenyésztésnek ellenben sok az ellensége; ezen nem is csudálkozom, mert az érdemes polgárok közt, kik eddig birkatenyésztést kezdettek, kevés kivétellel a többi házi-állat tenyésztésével felhagytak, hanem mindenképen számfel-letti birkatartásra törekedtek s ezáltal a kerülhetlenül szükséges vegyes állattenyésztést meggátolmi iparkodtak; nem bevén tekintetbe, hogy nemcsak a gypju-termelés a gazda boldogságának egyedüli előmozdítója, hanem az annak takarmányt termő földművelés a kenyérszűrő hus, így a szarvasmarha, és is sér-tés, a közös mindennapi élet kívánalmainak elkerülhetetlen ki-gészítője; nem csudálkozom ismétlem, mert az eddigi birkatar-tó-közönség egy-két kivétellel, saját hasznát keresendő, polgári jogával, polgártársai károsítására annyira visszaélt, hogy mind magokat, mind birkájokat a közönség nagyobb része előtti gyü-lölet tárgyává tették — s ezáltal a birkatenyésztéstől a közjót ohajtó nagyobb részt elkedvetlenítették, hanem ami ugyanezen pontban felhozott előbbi juh-legelő kiszakítását illeti, arra bátor-kodom újra azt mondani, hogy azáltal az állattenyésztés leg-jovődmezőbb ága volt a határól kiszorítva, mit a tanács be is látván, a közelebb tartott közgyűlésben megmagyarázhat elha-tározá, átengedvén a magyar juhoz azelőtti járását a birkák-kal való közös használatra, de azt kérdem: lesz-e ebben a város csekélyebb vagyonu közönségének haszna? alig! mert a városi birkatartó urak, a legelő nagybodásával a meghatározott 920 db. birkatartási szabadalmon kívül, minden uton többet ipar-kodnak tartani, mit ha kivihetnek, az így nagy száma szaporod-tott birka, ha a helybeli szegényebb birkatartók birkáival együtt feleszik a füvet avig, nem lesz mit enni, ezen urak számos bir-kájokat városunk vagy más helység határán levő haszonbérlett, vagy saját földjőkre hajtják s mikor ismét megjavul a legelő, visszatérnek; minek meggátolására rendszabály lenne szükséges, mivel által a birkát számon felül tartók, mint ezáltal polgári jo-gokkal polgársáruaik kárára visszaélők, keményen sújtatnának; sőt hogy a közönség is e haszonhajtó állat-tenyésztést megked-velné, eddig szokásban levő állataik mellett tenyésztene, nem

lenne felesleges, ha a földbirtokos csak bizonyos meghatározott legelő-illetéket tölthetné be birkáival.

A második pontot a Hortobágyról az állatokra való fel-ügyeletet illetőleg, elkerülhetetlenül szükségesnek vélem e cél-ra egy külön hivatálnokot kint tartani, akinek mindenesetre ál-latorvosnak kellene lenni s kötelessége volna:

1-ször. Az itatás s legeltetés miként végzését figyelemmel kísérni.

2-ször. A megbetegedett állatokat orvosolni.

3-ször. Mindenféle jóság felett minél gyakrabban szemlét tartani s így a ragályos betegségek jókor elejét venni.

4-szer. Az eldöglött állatok döglésének okát boncolás ál-tal kikutatni s azokról jegyzőkönyvet vezetni.

5-ször. A mátai biztossal együtt a kint levő állatok számát tudni.

Hogy ezen hivatalnoknak az érdemes közönség mennyi hasznát venné: az, bárkinek is, ki a hortobágyi pásztorok eddi-gi működését ismeri, szükségtelen bővebben magyarázni.

A harmadik pontra az érdemes állattenyésztők baromtar-tási rendjére, ugyhiszem munkám rövidiségehez képest elegendő felvilágosítást adtam, melynek bővebb értelmezését s kívánatos megváltoztatására tapasztaláson alapult nézeteim előadását ké-sőbb folytatva, jelenleg azzal zárom be, mikép adja isten, hogy földbirtokban páratlanul gazdag gazdaközönségünk, iparkodván a vegyes állattenyésztést minél hamarabb követni, pénzirtok te-kintetében is páratlanul gazdag legyen, hajdan tejjel, mézzel folyó de most általában szegény országunkban!

Debreczeni hirmondó.

** Az „István“ gőzmalomtársulat márczius 26-án délelőtt a kaszinó nagy teremben tartá tavaszi közgyűlését, melyen a részvényesek szokottnál kevesebb számmal jelentek meg. Az ülés megnyitása után a múlt évi szeptemberben tartott közgyű-lés jegyzőkönyve hitelesített meg, erre a választmánynak szo-kamos felévi jelentése vétetett tárgyalás alá; s jelentésben föl-említett intézkedések részint tudomásul vetettek, részint jóvá-hagyattak; ugyancsak tudomásul vetetett a társulati ügyvédnek a folyamathatn levő perek állásáról a választmányhoz beterjeszt-tett felévi jelentése, hasonlóul a műtani vezetőnek a múlt felévi munkáiról nagy szorgalommal és statisztikai adatokkal összeál-lított felévi jelentése is. A múlt közgyűlés által megbízott kül-döntés bemutatván az 1864 első feléről vezetett számadások felülvizsgálatáról készült jelentését, fölkeretett, hogy a nyári közgyűlés a múlt év második feléről készült s most bemutatott igazgatói számadást is felülvizsgálmi sziveskedjék. Ezek után felolvastattott a választmánynak azon véleménye, hogy miután az 1860-ki inséges év alkalmával a temetők rendezésénél szük-ségelt földmunkákra a helybeli dologtehető de munkát nem kap-ható lakosok és napszámok mérsekelt napszámjai fedezéséül közgyűlésileg felajánlott 3000 frt, a választmánynak a városi hatósághoz s ezáltal a ref. egyházhoz intézett sürgető felhívása mellett is a jelen közgyűlésig igénybe nem vetetett, az inség pe-dig, melynek enyhítésére az említett összeg lett volna fordítandó, — istennek hála, városunkban megszűnt: adassék azon összeg-ből 300 frt, inségen levő székely atyánkfainak, — 200 frt. a reform. segély egyletnek, 500 frt. az ingyen-iskolák tanítóit fi-zetésére, 200 frt. pedig a főiskolában múlt évben életbelépte-

a városba sétára távozik, a diploma előnyeire vonatkozó hitében megin-gattatva nem érezvén magát. — Lajos távoztával, Vig Dávid, ki Lajos czimboráját keresvén a neki hitelezett pincczerek üldözése közben Lajos helyett Gyulát és Hidaszy Ottót találja, kik végre szánandó helyzetén, miszerint csaknem örföngve dühödik az őt üldöző pincczerekre, azzal könyörölnek, hogy neki, a dologról elszokottnak, irni való munkát adnak s kifizetik a pincczerek követelését. Érdekes azon rajz, mit Vig Dávid a pincczérjartat jellemzésére összehad nagy zavarában és ennek ellentéte, azon öntudat, hogy bár dolgoznia kell, kifizetheti a pincczereket, Vig Dá-vidot, a könnyelmű ifjút jó utra téríti, mely állapotát a belső cselek-vény szálaira ismerünk ismét, ami ezen társadalmi vígjátékban több hely-en nyilatkozik s a külső cselekvények helyét pótolja.

A 2-dik felvonásban Uj Gyula, szülőföldén, Nagyhídián folytatja társadalmi reformra törekvő munkásságát. Árva-intézet alapításában fá-radozik s a vagyontörvény hasznáról hinti el jölvő oktatásait, fel-sőbb és alsóbb körökben; ellenkezésre talál az előítéltekekkel telt váro-si főbíróban s Tollagi megzötben, kiket végre meggyőz; e közben érde-kes comicus jellemnek mutatkozik Tollagi jegyző, ki az árva-intézetnél Gyula által részére titokban kiállításba helyezett fizetéses pénztárnokság reményében, ügyes fordulatot győzi le a nehézségeket, melyek az ár-va-intézetnek a város részéről segélyezésre elő általán előbb gördítettek.

Gyula, gyümölcsalkállítást rendez, kiseddévódat állít, célszerűen vezetni gazdálkodását és a tőren szülőföldő lakosait szóval s tettel ta-ntja; jó tanácsokat segít, egy hogy mind a városban, mind a megyében elterjedt híre és becsülete, mire barátja B. Hidaszy Ottó, jelentékeny be-folyással van.

B. Hidaszy Ádám leánya Julia és Uj Gyula közt, szerelmi viszony fejlődik.

Azon időben játsszik a darab, midőn a megyében épen tisztújítás van a kasszoban s tisztviselőjelöltil lejtették fel Gyula is.

Mind szerelmében, mind a tisztújításnál több akadálytal kell meg-küzdenie.

Mindeniknél legerősebb beszámításra talált ellene: születése s igazságszeretete, miszerint egy vagyonos ügyvéd Gabai Jónán ellené-ben, Julia szobalánya Marsa öröksége eliskhasztalóert, bár még csak diplomája sincs, pert indított. — A tisztújítási előtanácskozásokban, a közakarattal első alispánságra jelölt B. Hidaszy Ottó, elarolván Gyula érdemeit, azon föltételhez köti az első alispánság elvállalását, ha az egész vidék és az ország egyik legtevékenyebb, szilárd politikai meg-győződésű s a népek, Gyula lesz a 2-dik alispán; ezt csaknem az egész tanácskozámy, maga Ottó utja is, ki pedig az arisztokratia elő-ítéleteit megjelölésen legyőzte magában, kihívallennek, gr. Földi a má-sodik alispánságra shtozó — és Gabai, Gyula legtalalmasabb ellene, szörnyűségnek és az arisztokratia elleni bűnnek tartván; Ottó, a Gyula születése iránti ellenszenvet legyőzi s szemére vetvén az arisztokratia-nek, hogy csak külsőleg mutat a népek testvériséget s hogy nem bírja magát megtagadni pillanatra sem, hogy a hiúságot az igazság szolgálatában megzenvedje: végre a többség Gyulát alispán-jelöltil elfogadja, gr. Földi és Gabai nagy bossúságára, — kik rendszeres tervet készítenek Gyula megbuktatására, a választókat pénzzel és itallal veztetgetik; azonban a józan néplak átlátván Gabai fondorkodásait, ezen fősvény embernek most az egyszerű bökezüleg osztott kölcsönpenzt visszaszadják s Tol-gali — a fizetéses pénztárnokságról megemlékező jogzó vezetésre s Gyula sokszoros érdemeinek befolyása mellett, Gabai szobájában éltetik Gyulát mint 2-dik alispánt, Gabai leirhatlan bossúságára.

Gyula, szerelmében hasonló gátra talált, a Juliához czimezett le-velét elfogott B. Hidaszy Ádám, ki leánya kezét egykor, leánya tud-ta nélkül gr. Földinek ígerte; bosszankodik titkosen, hogy egy néplak bármily érdemekkel dicsekszik is, épen az ő leányát s ez épen azt tudja szereti; fel a szegyéntől, hogy ezt gr. Földi, épen vendége, megtud-ván s elbíresztelvén, a család becsülete tönkre lesz; haragzik lára Ot-tóra, ki ezt elhallgatá előtte, szemére veti, hogy jobb barát mint gyer-

mek, stb. Ottó kiállván atya szemrehányásait, elmondja, hogy a titok csak a tisztujítás után, ha Gyula alispánságra emeltetik, lett volna le-leplezendő, hogy az atya arisztokratikus előítéleteinek maradványa legyő-zésére az alispáni állás némi eszköz lehessen; elmondja, hogy ily oltás a népből mint Gyula, csak diszert szolgálhat az őnemes családúknak stb; míg végre, B. Hidaszy Ádám — nagy elharozat állván ki keblében — (itt ismét a belső cselekvény nyoma, a mi e darabot jellemzi a külső küzdelmekkel dicsekvő művek ellendben) — beüvegzik, de megtré-fálja a szerelmeseket; Gyulát felkéri, hogy a Juliát megkért gr. Földi megjelenésekor legyen szószóló a család érdekében, mit ez, ijedve uta-sít vissza, majd álmakint beszéli el a levélnek kezéhez jutását s finom tréfái közt a szerelmeseket megdöbbsenti kétértelmű beszéde, a titokról értesülde, míg végre, nem akarván több tovább gyötörni a két szerel-mos nagy meglepetésére, viszonyukba beleugyazását adja.

Ezután szószólókkul jön az Ottó, majd a Gyulát is megválasztott me-gye kildöntésége; gr. Földi hirtelen eltávozik, Gabai, bukásának súlyá alult, felvén a büntetését, Marsa pénzéről költelevenyt ad s lelki küz-delmei közt, mint elesett hűnös, leroknát, Gyula őt meglátogatja s Ga-bai végperceiben kiengesztelődik az igazság útján járt alispán iránt.

Majd az alispánok tisztelőre B. Hidaszy Ádám által adott lakomán egyuttal Gyula és Julia elfogadásra is megtörténik az arisztokratia és nép egyesülésének, testvérelésének ünnepélye alatt Vig Dávid, azt hi-vén, hogy Lajos lett alispán, — megjelöl, ki, felhívására épen Pestről hozott — az egytérítést, összatartást dicsőítő költeményt szaval, melyet karéneklés követ.

Végül a társaságnak másik terembe vonulván közben Vig Dávid, Uj Lajost visszatartván, nevetve, Uj Lajos pedig mély szomorúsággal emittik fel, hogy nem Lajos, hanem Gyula lett a lispán, „pedig mégcsak diplomája sincs.”

Színház.

(Sz. T.) Márcz. 24. Népelőadásul: „A két Barossy.” Dráma 4 szakaszban. Irta Jósika Miklós. Csabanyé (Bornemisz-anna Anna) és Zöldy (Apafi Mihály) remekeltek a kitűnő játékuk még a többi szereplő gyengéjeit szinte feledteté. Zsófiát Szakál Róza helyett Timár né személyesíté; játéka ellen nem teszünk kifogást, mert e szerephez, mikint hallók, véletlenül jutott; azt azonban tudnia kellett volna, hogy Apafi korában hölgyeknél még nem francia journalok után öltözködtek. Zöldy nének (Orsolya) nehány sikerült jelenete volt. Közönség nem nagy számmal.

Márcz. 26. „Chassé-croisé.” francia vígjáték 1 felv. és „Tiz leány egy férj sem.” Operette Souptól. A vígjátékban szí-nészeink élénken, összevágólag játszottak. Bánhidy Emilia kedves Liza volt s Zöldy Danglarsból életrelvő alakot teremtett. Kevesebb díszlettel szólhatunk az operettől, melynek már előadása sokkal szubatosabban is ment. Különösen gyönyögk voltak a hangvanyerő rész-letei, a csinos tyrol-dal pedig csaknem összemert. Felemlithetők: Fo-l-tényi (Kakusi) és Timár né (Szidi). Középszámú közönség.

Márcz. 30. Mezey jutalomjátékul: „A búvós va-dás.” Dalm 4 szakaszban. Zeneje Vérből. Dalm-társulatunk jelenleg oly gyöngye lánban áll, hogy még a legszerényebb igényeknek is alig felelhet meg s ha Veber „Búvós vadász”-a toll házat csinált, az nem az előadás iránti érdekltség jölnék, hanem azon elismerést ér-demlő pártfogás kifolyásának és nyilvánulásának tekinthető, melylyel kö-zönségünk Mezey — a dallásulatot ezen mindenesetre legérdemesobb tag-ja iránt viseltetik. Mezey (Gáspár) hangja terjedelme és érzelteljes-ségéből mostanában kissé vesztett. Timár né (Anna), tehetségéhez képest eredményt mutatott fel, kár azonban, hogy hangjában kevés olvadékony-ság van s hogy a kissé nehezebb helyek, erejét hamar kimerítik.

Márcz. 31. Népelőadásul: „Bolondok háza Bécs-ben.” Vígjáték 3 felv.

tett polgári iskola 2-dik osztályára; — a választmányok e tárgyban eljárása s véleménye a közgyűlés által is helyeslő méltán fogadtatott ugyan, de a nyári közgyűlésre van, hogy a sarkterek rendezése tárgyában az évéget megbízott küldöttség munkáját már bevégezte s annak életbeléptetése csak a reform. egyház közgyűlésének jóváhagyása vagy czélszerű módosításától függ: ezen 3000 frtnyi adománynak, ezen tárgyak mikint elintézése a következő nyári közgyűlésig bevéendő; minden balmagyarázat megelőzése tekintetéből azonban kimondja a közgyűlés, hogy a sarkterek rendezése és csinosítása alatt egyáltalában nem külső kerítkezést vagy felárkoltatást értett és ért, hanem a belső czélszerű belrendezésnél kívántató földmunkákat; annál fogva elhatározza, hogy ha a sarkterek czélszerű rendezése foganatba vétetik s a 3000 frtból a földmunkákra kívántató összeg felül netalán valami fenmaradna, az a további belrendezés és csinosítás alapjául szolgáljon.

Mint hogy a közgyűlés székely véreink főnemlített isegény-némileg segíteni emberi kötelességének tartja, elhatározza, hogy részökre gr. Mikó Imre ő méltóságához 300 frt., vagy ezzel felérő barna-kenyérliszt a folyó jövedelemből küldessék el; a ref. segélygyelete névze pedig megbizta a választmányt, hogy ha az erre kívántató segély halaszthatatlan, eszközölje azt belátása s a körülmények szerint, halaszthatás esetében pedig a nyári közgyűlésre tegyen javaslatot.

Az igazgatói jelentés, daczára annak, hogy a múlt félvében a gyakori ársökkenés miatt semmi tiszta nyereség nem volt, az egész 1864-ki nyereségből részvényenkint 10 frt. osztalékot vél kiadhatónak, ennek ellenében a választmány véleménye oda járult, hogy amennyiben régi kőpadunk megbízhatatlansága miatt az örlő-köveknek újabb rendszer szerint átváltoztatásán még ez évben körülbelül 12,000 frtot kell kiadni, sőt ha emelet munkának örlési képességét a műtani vezető terve szerint megkétszerezni akarjuk, az imént említett összeghez mintegy 36,000 frt. kívántatnék, a nélkülözhetlen 12,000 frtnak fedezésül az igazgató által ajánlott osztalék jelenleg tartassék benn; a közgyűlési-tagok többsége azonban a 10 frtnyi osztaléknak kiadását annyival inkább elhatározta, mert igazgató véleménye szerint, a 12,000 frtba kerülő kőpad átalakítása a tervezett osztalék kiadása mellett is eszközölhető. Eszerint az egy-egy részvény után 10 frtban megállapított osztalék, f. év april 3-kától kezdve az év utolsó napjáig bármikor kivethető. — Az örlési képességet megkétszerezni ígérő tervre névze megbizta a közgyűlés a választmányt, hogy ha annak czélszerű és hasznos voltáról meggyőződni fog, — a kivitel módjára névze adjon a nyári közgyűléshez véleményes javaslatot.

A közgyűlési tárgyak elintézése után az elnök a vele együtt kilépett választmányi tagok nevében is megköszönte az eddigi bizodalom s fölkérte a közgyűlést, hogy a beérkezett szavazati-ívek felbontására egy korelnököt s bizottságot nevezzen ki. Korelnök Kmeti Pál vezetése alatt a szavazati-ívek felbontatván és összehámitván, a beadott 105 drb szavazati-ívből 96 szavazattal elnöknek Komlóssy Imre, választmányi tagokul pedig Vecsey Imre 80, Tegze Imre 79, Kacsóvics Iván 65, Márton Lajos 56, és Simonffy Sámuel 19 szavazattal választattak meg.

A zenedei tavaszi közvizsgálatok m. hó 22, 23, 24 és 25-én tartattak meg. Miután a vizsgálatok tulajdonképp csak a zenede igazgató-választmányának szolgáló tájékoztató tartattak, mintegy aranynéve, mikép tudomás szerzettessék, hogy az illető tanár urak mily buzgalom s tevékenységet s a növendékek minő szorgalmat fejtenek ki a közelebbi félévi folyamában: a részletekbe nem bocsátkozunk. Annyit azonban örömmel kell megjegyeznünk, miszerint a növendékek általában sokkal nagyobb haladást tőnek, mint a tavaszi első félévi folyamában s e kedvező körülmény mindezenetre a derék tanár urak megfeszített törekvéseinek is örvendetes hevérdőjeül tekinthető, mely legmagasabb fokán Sz. Nagy Károly ur növendékeinek vizsgálatánál tapasztaltatott.

Csabayné asszony jutalomjátéka, „A törvénytelen vér”, mely a m. hó 28-káról, részint gyöngéldűt egészségügyi állapot, részint a kellenetlen idő miatt elmaradt, — holnap leendő. A jutalmazandó a közönség élénk figyelmébe s szíves pártfogásába ismételve ajánljuk.

Mult hó 25-kén tartá hangversenyét polgári kaszinóink nagyteremében Székács József zongoraművész, következő műsorozattal: 1.) „Hej dinom-dánom” változatai; szerző és előadta a hangversenyző. 2.) „Ohajtva tekintek” népdal; énekli a főisk. énekkar. 3.) „Ábránd” hegedűre Artóttól; előadta Simonffy Emil ur. 4.) „Rémkirály” (Erikönig) Lisztől; előadta a hangversenyző. 5.) „Este van má’” népdal; előadta a főisk. énekkar. 6.) „Tengeri vihar és mennydörögés” szerző s előadta Székács ur. 7.) „Népdal” Kroutzertől; előadta a főisk. énekkar. 8.) „Concert” Etude Schulhofftól előadta a hangversenyző. — E hangversenyt csak igen kis számu közönség látogatta meg, minek okát részint abban véljük rajleni, hogy az alig néhány héttel körtünkben időzött Tausig játéka várása még nem oszlott el annyira, hogy csakhamar utána egy más — kovásbbé, sőt városunkban épen ismeretlen művészt hangversenyének híre a kedélyeket fölvillanyozva, közönséget gyűlthessen; részint pedig abban, hogy a tisztelt hangversenyző feleslegesnek tartá megérkezését hírlap utján előre tudatni s így sokan voltak, kik a hangversenyt hirdető csekély számu falragaszokat nem olvasván, e hangverseny felől csak elmúlt után szerzehtének tudomást. — Egyébiránt, a művészek épen nem művészi játéka a műértő közönséget teljesen kielégíténi nem tudá, kivéve „Tengeri vihar és mennydörögés” című szerzeményét, midőn a tetszés zaja némi tapsban tört ki. Ezenkívül elismeréssel kell nyilatkoznunk a hangversenyző iránti szívességből közreműködött Simonffy Emil ur szép játékaról, mintszintén a főisk. énekkarnak szép összhangzásban előadott népdalairól.

Reszler István, a pécsi színház igazgatójával Szigethy Imrével szövetkezve, e hó végén városunkban a hirdett „Ördög pilulát” szívre hozandják. A rendezést, mint halljuk, a pesti nemzeti színház egyik tagja Szigethy József vállalta el.

A „Szegedi Híradó” azon légből kapott hírt közli, mintha a debreczeni állandó színház igazgatója Latabár urnak a szegedi színház igazgatójának adatott volna át. E hírlapi kacsát több fővárosi lap is átvévé, pedig még a pályázat határideje is csak e hó 31-dikével járand le!

Reszler társulata egyik legjeleseb tagjának a sokoldalú Foltényi Vilmosnak e hó 8-kán lesz jutalomjátéka, melyre Sardou 3 felvonásos — itt még szívre nem került vígjátékát, „Az idegesek”-et választá. Hogy a közönség emez általános kedvenczének jutalomjátékán nagy számu hallgatóság lesz jelen: azon nem is kételkedünk.

Volt alkalmunk a napokban megszemlélhetni helybeli mászatlos Harsányi József polgártársunknak azon dífő-gyökérből egy darabból művésziileg faragott s 31 szemből álló lánczát, melyet a derék mester az itteni muzeumnak ajándékozott. E láncz igen csinos és oly erős, hogy zsebkérek, kötökösorakra, azonkívül hölgyeknek karpereczekül s nyakékekül is alkalmazható. Ily lánczokat a művész két öl hosszúságban is képes készíteni.

A „fehér ló” szálloda bérloje Frohner, mikint beszélik, német daltársulatot szerződötte néhány napra, az itten lakó német ajkuk mulattatására. Bakonyi társulata szintén visszatér a vásárra régi tüzhelyére a Tornay vendéglőjébe, hol bizonyára jó aratása leend.

Erdélyi inséges székely testvéreink segélyezésére, szerkesztőségünkhez következő újabb adakozások folytak be. Özv. Kenessey Zsigmond asszonyság 5 frt; Budaházy Istvánné asszonyság 2 frt; Névtelen: 2 frt o. é. — A nálunk fenebb említett célra eddig begyűlt összeg: 21 frt 50 kr-ra meg.

Mult hó 25-kén nálunk 9 órán át folytonosan esett a hó. — Bezzeg szedhettek szépeink eleget a varázserővel bíró márcziusi hóból!

Az „István” gőzmalomtársulatnak jelenleg 260 részvényese van, 1845 db. 100 frtos és 12 db. 50 frtos részvényvel, melyek összesen 185,100 frt értéket képviselnek.

(Beküldetett.) Több év előtt Debreczen város egészségügyi szempontból egy költséges vágóhidat építtetett. Ezen rendszabály igen üdös volt, mert a népesebb városokban égető szűkség a levegő tisztántartása. Itt nélkülözhetjük a további fejtegetést és magyarázatot, csak a Pesten uralgó hagymázra utalunk, hol a városnál előfordult több hagymázos esetről a vizsgáló bizottmány a tulnépesedést és így a gázok és gőzök elhalmazódását ismerte el egyedüli okául. — Örömlünk kellett mikor Debreczen város fentemlített rendszabályra névze is a jól rendezett városok sorába lépett. De a cél nincs elérve, mert a vágóhid, hivatását be nem tölti; szénatárrá alakítottatát, és így a mi mászárosaink egészséges hus mellé bűzös levegővel is szolgálnak. — Aki elég szerencsétlen egy mászáros szomszédjává lenni, az ha üde léget akar szívni, kénytelen az övével tulajdon házáat kerülni. Növelik ezen visszaélést a sertéshizlaldák is. — Sürgető szűkségnek tartjuk tehát a közfigyelmet oda fordítani, hogy a vágóhid eredeti czéljának visszaadassék.

Meghaltak: Márcz. 24. Czeglédú. Szathmári József 1 1/2 éves. 25. Czeglédú. Szepessy Péterné Ujvárosi Mária 80 éves. Csapóú. Özv. Kiss Jánosné Borbély Juliánna 57 éves. Komlóssy Pál 1 hónapos. Közkórház. Király Józsefné Gyenge Katalin 69 éves. 26. Erdei Istvánné Faragó Sára 32 éves. Czeglédú. Váásrhelyi János 49 éves. Vargau. Kiss Lajos 2 1/2 éves. Alföldy Bálint 3 éves. Csapóú. Székelyhidyi Jánosné Kovács Zsuzsánna 39 éves. Mezey Györgyné Kapitány Mária 40 éves. 27. Pflau. Bánai József 1 éves. árva Kaszás János 4 éves. Hatvanu. Tokay Juliánna 1 1/2 éves. Vargau. Nagy Mária 1 1/4 éves. 29. Hatvanu. Némethi János 48 éves. Csapóú. Kulfi Pálné Udvari Sára 71 éves. Pflau. Hatvani Jánosné Ladányi Erzsébet 45 éves. 30. Csapóú. Özv. Nagy Sándorné Szilágyi Erzsébet 68 éves. Szathmári Péter 3 éves.

Vidék.

A miskolczi színház, a jövő 1865-ös évi téli színdínyere, vagyis f. év okt. 1-től 1866. évi virágvasárnapig, jól szervezett s ismert hiteli dráma, — népszimű — s operette-társulat részére bérbé kiadandó s a vállalkozni ohajló szinizzgatók felhivatnak, hogy ide vonatkozó ajánlataikat, a személyes névsorának bemutatása mellett, c. f. évi július hó 1-ső napjáig Szathmári Pál urhoz mint a színházi igazg. választmány elnökéhez nyújtsák be.

Ermihályfalvai r. levelezőnk írja: „Városunk néhai polgára asztalos-mester Nagy János gyermektelen lévén, miután e tekintetben nem örökíthette nevét, nemes tett által akarta azt örökíteni. Ugyanis világi javei egyrésztben, — mint ház s ingóságai, mintegy 1200 oszt. frt. értékig, nejt hagyta örökösül. Szántóföldjeit, — mintegy 16 holdat — az egyháznak rendelkezése alá olyképen hagyományozta, hogy közérverés után eladatván s áriból a temetési költségek s két unokatevének hagyományozott bizonyos összegek levonatván, — s fenmaradó összeg kamatai, árvek tanitására forditassanak. Mely végintézkedés szerint az eladás megtörténvén s a végrendeletben megjelölt költségek s kiadások levonatván, 180 az az szányulovan osztrák frt. maradt az egyház rendelkezése alá, kamatai a fenebb érintett nemes csalra forditattván. Áldás és béke a nemes végrendelező poraira!”

Zomborban „nögyelet”-et alakitnak. Kassán is jelentkezik már a hagyma-betegség, habár kis mértékben. A „Földvidék” szerint alig van pár hagymázos beteg a városban.

Egyveleg.

Angolorazági veteménymagvak. A „Nép kertésze” ozimű lap szerkesztője Lukácsy Sándor, a hazai kerti iparnak gyakorlati uton való előmozdítása tekintetéből, legközelebb első joleségű veteménymagvakat hozatott Angliából, melyekből a megrendelőknak, az ár után vételezők szívesen szállitást a következő jutányos árakon: u. m. borsó, 20 váltaliban fontja 30—50 kr; káposzta 17 v. f. 10—12 kr; rózsakel 1. 15 kr. Saláta 3 v. f. 10—20 kr; legjelosb uj vörös okra 1. 10 kr; korai és késői joles murak-répa 8 kr; vereshagyma 7 váltaliban 12—15 kr; savanyítani való répa 2 v. f. 0—8 kr; öszszállitva, kisebb nagyobb gyűjtömenyek: 1 frt. — 2 frt. 50 kr; és legnagyobb: 3 frt. Fentebb említett Lukácsy ur, jelenleg a „gyakorlati kertipar-egyesület” alakításával foglalkozik, melynek alapszabályait, lapjánk 5-dik számában közölte és azt bárcinek szívesen megküldi. Ohajtandó lenne, ha eme gyakorlati irányu egyesület minél szélesebb mérvben terjedne el, hazai kertészeti iparunk előmozditására. Lukácsy urral értekezhetni Rákos-Palotán, mely hely, vasuti és postállomás.

Uj hathatós gyógyszer. A „bécsi orvosilap” igen szépen nyilatkozik azon vas- és glycerin tartalmu folyadékokról, melyeket közelebb Rosenthal H. Bécsben, a sápkör, gyomorhajok s aranyér ellen föltalált. E szerek említett bajok ellen a bécsi közkórházban és a híres Opolzer tr. által a legnagyobb sikerrel alkalmaztatnak s kellemes jó ízük által közkedvesseget nyertek. Napjában 2—3 k-kalannyi adag használtatik, melyben 2—3 szemernyi vas-tartalom van.

Arany és ezüst szállitmány. Kőrmöcbányáról nagy arany és ezüst szállitmány érkezett a nspokban Bécsbe, rudakban, míg az ottani pénzverdének adtak át.

Az ungmegyei gazdasági egylet f. évi június hó 19-kén verseny-szántást s löfuttatást tartand.

Szerkesztőségi nyiltelevezés.

B. E. urnak Nyiregyházán. Becces megbízását kívánata szerint teljesítők. Kaptak-e ön a napokban elküldött jegyzéket s mellékleteket? „Ha e földön parányi kéj vagy on.” Kájhatásra alkalmazható!

Értesítés.

Az „István” gőzmalomtársulat részvényesei ezennel értesítettek, hogy az 1864. évi tisztajövedelem után első osztalék kifizetése, folyó évi april 3-kától kezdve tetetett folyóvá és f. é.

december 31-ig tart. Az ezen idő tartama alatt ki nem vett osztalék az alapszabályok értelmében a tartaléktőkéhez fog csatoltni. — Az osztalékok a társulat irodájában (czeglédútcza Kaffkaház) a fentebbi időszak alatt kivethetők.

Kelt Debreczenben az „István” gőzmalomtársulatnak 1865. évi márczius 26-kán tartott közgyűléséből.

Komlóssy Imre m. k. elnök.

Vincze Viktor m. k. jegyző.

Nyilvános köszönet

Tekintetes Mészáros Károly urnak, herczeg Esterházy Pál igazgató-tanácsosának azon nagybecsű figyelméért, melyszerint főiskolánk muzeumát XI darab kitömött állattal megajándékozta s ily figyelembe már másodizben részeltette.

Továbbá Harsányi József, helybeli asztalos-mesternek, ki muzeumunkat egy dísfagyókérből egy darabból faragott 31 szemből álló s mintegy egy láb hosszú lánczccal ajándékozta meg, melyet 6 napra készített.

Debreczen 1865. márcz. 23.

Kovács János m. k. tanár mint a muzeum felügyelője.

Pályázat.

A debreczeni nemzeti színház megnyitása folyó évi október 1-ső napjára tüzetvén ki; az igazgatóság elnyerésére csőd nyitattik. — Minek folytatni mindazok, kik, az egy vagy három évi igazgatóságra pályázni szándékoznak, határozott feltételekkel ellátott szabályszerű e részbeni ajánlataiknak, vagy személyesen, vagy postai uton, folyó évi april hó 5-dik napjáig, alólirhoz eszközzendő beadására illendően felhivatnak; — azon kijelentéssel, hogy a kitett napon tul érkezendő ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Kelt Debreczenben, a község-tanácsnak 1865 márczius 17-kén tartott üléséből.

Szóllóssy János s. k. polgármester.

Terménytár.

Debreczen. April 1. (Heti üzleti-szemle.) A gabonázlet-beli hangulat e héten is jobbra fordult. Nehéz minőségű búzára és rozsa-ra jelentkezték vevők, kik azonban eddig csak rozst vettek, mert a nehéz búzának itteni ára üzérkedésre még nem kezdve. A folyó árak tiszta buza 2 frt 30—60 kr. rozsa 2 frt 20—25 kr. árpa 90—95 kr. zab 85—90 kr. kukorica 1 frt 40—50 kr. Időjás kedvező. (R.)

Debreczen. Márcz. 28. (Kicsinyben.) Tiszta buza 2 frt 20 kr. kétszeres 1 frt 70 kr. rozsa 1 frt 10 kr. árpa — frt 95 kr. kukorica 1 frt 20 kr. zab — frt 85 kr. köles 1 frt 40 kr. Egy mássa szalonna 27 frt. széna 1 frt 15 kr. szalma — frt 40 kr. 1 font mássa 28 fr. disznóhus 16 kr. marhahus 13 kr. só 9 kr. 1 itezo disznószár 42 kr. Baromvársúr. Egy pár jármos ökör 150 frt. egy pár vágó tehén 105 frt. uegyedföldi tinó párja 145 frt. harmadföldi tinó párja 98 frt. rugott borjú párja 70 frt. igás ló párja 59 frt. sertés párja 35 frt. juh párja 19 frt.

Arad. Márcz. 24. — T. buza 2 frt 50 kr. kétszeres 1 frt 50 kr. rozsa 1 frt 25 kr. árpa — frt 85 kr. zab 1 frt — kr. kukorica 1 frt — kr. 1 mássa szalonna 30 frt — kr. széna — frt 90 kr. 1 font marhahus 16 kr. (S.)

Ermihályfalva. A márcz. 23-án tartott heti vásárbán a termények s elelmi czikkek ára következő volt: Tiszta buza mérője 2 frt 40 kr. kétszeres 1 frt 70 kr. rozsa 1 frt 10 kr. tengeri 1 frt 10 kr. árpa 1 frt 10 kr. zab — frt 85 kr. búkköny 1 frt 80 kr. lednek 1 frt 80 kr. köles 2 frt 50 kr. kása vékája 1 frt 40 kr. pasulya 1 frt 60 kr. kendermag — frt — kr. kolompár vékaja — kr. lonose itezője 5 kr. borsó 7 kr. zair — kr. olaj 24 kr. szalonna mássája 28 frt. szalonna fontja 36 kr. sertéshús 16 kr. marhahus 11 kr. hizott liba 2 frt 40 kr. sovány 1 frt 60 kr. tojás darabja 1 kr.

A tavasz kezdete itt volna, azonban a derült, mindent új életre serkentő tavasz helyett tél, kemény, dermesztő hidegek és fagyok járnak, e het elején több éjen keresztül 7—8 foknyi volt a hideg, mi a juhos gazdáknak különösen nem kis aggodalmat okoz a takarmány fogyta miatt. (V.)

Gyula. Márcz. 24. — Buza 2 frt — kr. kétszeres 1 frt 60 kr. rozsa 1 frt 30 kr. árpa 1 frt — kr. zab 1 frt 10 kr. tengeri 1 frt — kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 24 fr. széna 1 frt 40 kr. szalma — frt 85 kr. 1 font marhahus 14 kr. (D. F.)

Hűszóbrmenny. Márcz. 20. — T. buza 4 frt 20 kr. kétszeres 3 frt — kr. rozsa 2 frt — kr. árpa 1 frt 80 kr. zab 1 frt 28 kr. tengeri 1 frt 80 kr. köles 2 frt 20 kr. 1 mássa szalonna 28 frt. 1 font marhahus 12 kr.

Nánás. Márcz. 24. — T. buza 2 frt — kr. kétszeres 1 frt 50 kr. rozsa 1 frt — kr. árpa — frt 95 kr. zab — frt 70 kr. tengeri — frt 80 kr. köles 1 frt 40 kr. 1 mássa szalonna 27 frt — kr. 1 font marhahus 14 kr.

Margitta. Márcz. 24. — Tiszta buza 2 frt 15 kr. kétszeres 1 frt 22 kr. rozsa 1 frt — kr. árpa 1 frt 5 kr. zab — frt 75 kr. tengeri 1 frt 15 kr. 1 mássa szalonna 25 frt. 1 font marhahus 12 kr. (H. J.)

Nagyvárad. Márcz. 28. — T. buza 2 frt 43 kr. kétszeres 1 frt 53 kr. rozsa 1 frt 15 kr. árpa — frt 85 kr. zab — frt 80 kr. tengeri 1 frt 20 kr. köles 2 frt 50 kr. 1 mássa szalonna 27 frt. széna — frt — kr. 1 font marhahus 16 kr.

Nyiregyháza. Márcz. 24. — A holnap szent unnepp miatt heti vásárunk a mai napon tartottat meg, amelyen a gabonaszemek kedvező áron kellek: u. m. tiszta buza 2 frt 30—40 kr. kétszeres 1 frt 60—80 kr. rozsa 1 frt 15—20 kr. árpa 90 kr.—1 frt. zab 80 kr. tengeri 80 kr.—1 frt 10 kr. köles 1 frt 20—30 kr. kása 2 frt 50—80 kr. pasulya — frt — kr. (K. B.)

Pest, márcz. 27. Gabonázletileg, esendes ázattal kezdődött a hét; eddig még semmi változás nem tapasztaltatott. Buzára névvel állandón kedvező a hangulat és ára szilárd; a szállitmányok azonban még folyvást gyérsek; mindel fogva a forgalom korlátolt maradt. Rozsra is illetőleg élénk kereslet tapasztaltatik és ára nagyon szilárd. Árpának esendes ázate van. Zab még mindig el van hanyagolva. Kukorica a fogyasztásra kerestetik.

Bécsi búzsa árfolyama.

	Márczius.	27.	28.	29.	30.	31.
5%-os Metalliques	100 frt.	70.95.	70.85.	70.70.	71.20.	70.95.
5%-os nomail kölcson	100 frt.	77.10.	76.90.	76.70.	77.20.	77.20.
1860 sors. kölcson	100 frt.	93.10.	92.90.	92.70.	93.5.	93.90.
Hitelintézet részvényei		182.60.	182.60.	181.70.	185.20.	185.20.
Bankrészvények		795.	795.	795.	795.	795. ....
Londoni váltók		110.80.	110.80.	110.50.	110.40.	110.50.
Exaut	100 frt	109.	108.50.	108.75.	109.50.	108.50.
Arany	1 db.	5.22.	5.19.	5.21.	5.22.	5.22 1/2

MENNYBEND
 a tiszavideki vaspályán, 1864. Deczember 1-jétől kezdve, továbbhi rendelésig.

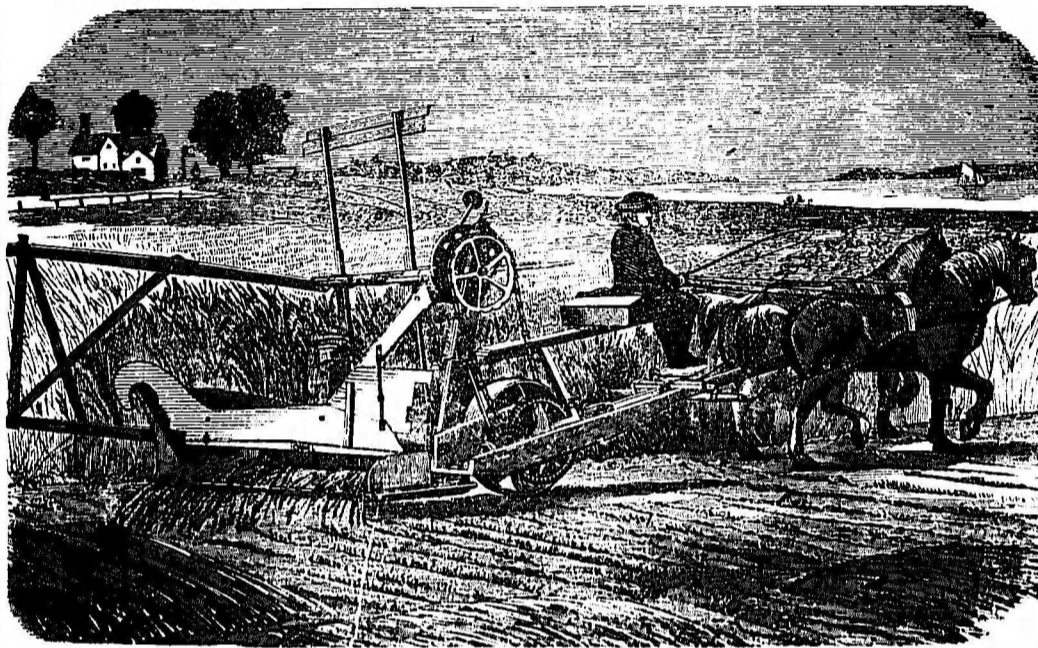
I. Bécs és Pest	óra/percz	nap/óra	este
Bécs	8	8	regg.
Pest	6 25	9	"
Czegléd	9 27	10	"
Szolnok	10 27	1	dél.
Pásp.-Ladány	1 26	3	"
Debreczen	3	4	"
Nyiregyháza	4 28	5	"
Tokaj	5 25	7	"
Miskolcz	7 29	10	"
Kassa	10 31	10	"
II. Bécs és Pest	óra/percz	nap/óra	este
Bécs	8	8	reggel
Pest	6 25	9	"
Czegléd	9 27	1	délután
Pásp.-Ladány	1 58	3	"
B.-Ujfalu	3 43	4	"
Nagyvárad	4 38	5	"
III. Bécs és Pest	óra/percz	nap/óra	este
Bécs	8	8	reggel
Pest	6 25	9	"
Czegléd	9 47	11	"
Szolnok	11 2	12	dél.
Mező-Tur	12 39	2	"
Csanba	2 56	3	"
Arad	3 5	4	"
IV. Bécs és Pest	óra/percz	nap/óra	este
Bécs	8	8	reggel
Pest	6 25	9	"
Czegléd	9 47	11	"
Szolnok	11 2	12	dél.
Mező-Tur	12 39	2	"
Csanba	2 56	3	"
Arad	3 5	4	"
V. Bécs és Pest	óra/percz	nap/óra	este
Bécs	8	8	reggel
Pest	6 25	9	"
Czegléd	9 47	11	"
Szolnok	11 2	12	dél.
Mező-Tur	12 39	2	"
Csanba	2 56	3	"
Arad	3 5	4	"
VI. Bécs és Pest	óra/percz	nap/óra	este
Bécs	8	8	reggel
Pest	6 25	9	"
Czegléd	9 47	11	"
Szolnok	11 2	12	dél.
Mező-Tur	12 39	2	"
Csanba	2 56	3	"
Arad	3 5	4	"

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztet részletek menetérendben van kumutattva.
 A debreczeni vasútvonal alatt Czegléd és Debreczen között, a sz. k. szab. osztrák állam-vasúttársaság személyvonataihoz csatlakozólag, a személyvonatok mindkét irányban naponta kétszer fognak közlekedni, miről annak idejében részletes tudósítás fog közölni.
A vasúthoz csatlakozó posta-kiosok menetérendje.
 Arad—Szabcs, Ind. Aradtól naponta este 7 órákor. — Érk. Aradra naponta reggel 6 ó. 35 perczkor. — Érk. Szabcsra naponta reggel 6 ó. 30 perczkor. — Érk. Nagyváradra naponta reggel 6 ó. 40 perczkor. (7—9 óra felvétel mellett).
 Nyiregyháza—Debreczen, Ind. Nyiregyháztól naponta reggel 7 órákor. — Érk. Nyiregyháza naponta este 5 órákor. (3 óra felvétel mellett).
 Nyiregyháza—Szolnok, Ind. Nyiregyháztól vasárnap, szerda és csütörtök este 6 ó. — Érk. Nyiregyháza naponta reggel 5 órákor. (3 óra felvétel mellett).
 Szolnok—Nyiregyháza, Ind. Nyiregyháztól vasárnap, szerda és csütörtök este 6 ó. — Érk. Szolnok naponta reggel 5 órákor. (3 óra felvétel mellett).
 Tokaj—S. A. Ujfalva, Ind. Tokajtól naponta este 7 órákor. — Érk. Tokajba naponta reggel 4 ó. 30 perczkor. (3 óra felvétel mellett).
 Miskolcz—Eger—Pest, Ind. Miskolcztól naponta reggel 5 órákor. — Érk. Miskolczra naponta este 6 órákor. (3 óra felvétel mellett).
 Kassa—Lécs, Ind. Kassától naponta éjjel 12 órákor. — Érk. Kassára naponta éjjel 12 ó. 15 perczkor. (3 óra felvétel mellett).
 Kassa—Pásp.-Ladány, Ind. Kassától naponta éjjel 12 órákor. — Érk. Pásp.-Ladányra naponta éjjel 12 ó. 15 perczkor. (3 óra felvétel mellett).
 Kassa—Munkács—Sziget, Ind. Kassától naponta éjjel 12 ó. 30 perczkor. — Érk. Kassára naponta éjjel 12 ó. 30 perczkor. (3 óra felvétel mellett).
 Kassa—Yár, Ind. Kassától naponta reggel 10 órákor. — Érk. Kessára naponta reggel 10 órákor. (3 óra felvétel mellett).
Az igazgatóság.

H I R D E T M É N Y E K .

C. H. Mc Cormick

arató és kaszáló s önmagától kévező gép.

Az 1865-dik évi „Gazdasági Lapok” 27. 28. 29. 50. és 40-dik számaiban foglalt, — C. H. Mc Cormick arató- és kaszáló-gépéről tett kísérletek, részint versenyei által, más ilyen mű géptermékek feletti előnyére, kitűnő szerkesztelő nézve előadott ezekre vagyok bátor hivatkozni és egyszerűsége miatt, hogy ezen üdvös találmány gépek mentől könnyebb megszerzési módját eszközölhessem,

Debreczenben:

„Tóth Lajos és Társa” urakat

(vaskereskedők, főté, városi, pincz- és czepléduzta szegletén)

valamint Kolozsváron a gazdasági ügyintézőket, megrendelések elfogadására felhatalmazván, tisztelettel felhívok minden érdekeltet, hogy ezen önmagától kévező arató- és kaszáló-gépet, mely még nemcsak egyedül aratásnál, hanem ropozé, búkkány és lóherő-kaszálásnál, tiszta és gyors munkálkodást eszközöl, a mentől előbbi megrendelése, annyival is inkább, mivel ezen gép megörkezési idejét pontosan a t. ez. megrendelőnek kívánata szerint eszközölni főtörökösöm, amit is, csak azáltal lehetek el, hogyha a megrendelés mostandán történik.

A nevezett gépek egyes részei szükség esetén mindenkor készen állnak; de a gépek Poston 15 font sterling. Bátor vagyok még hivatkozni a Debreczenben már létező és t. Székely József ur hirtökében lévő ilyen mű gépre, s kint is az utántudokozás, a t. ez. gazda-közönséget tisztelettel felhívom.

Jurenák Pál

fűgynek Magyarországra nézve.

Bérbe kiadó kaszáló.

A Hónkon egy 3 boglyás kaszáló bérbe kiadó. Értekezni lehet felőle czepléduzán 24. sz. alatt.

Van szerencsém egy a vidéki, mintzinte a helybeli t. ez. közönséget értesíteni, miszerint saját műhelyemben, szilárd munkával ellátott hutor-munkák találhatók; — a t. ez. építetóre pedig nagy előnyökre és biztosításokra, tükeltes száraz anyagból készült kétfelő-nyitó nagy vésett ajtók; egyes tükrös és tivogos ajtók; a mai időst kielégítő kisebb és nagyobb ablak-rámák és salugáterek; egészen készen kaplatok, nagy választékban vannak diófából és más mindennemű fényezett és hársnyos koporsók. Megrendeléseket pontos teljesítés és jutányos ár mellett elfogad csapótezuai 320-ik számú saját lakán. Debreczenben 1865, márcz. 15.

Kardos István m. k. asztalosmester.

Czech Péter

tisztelettel ajánlja a „rumburgi”-hoz czimzett — **vászon, gyapju és női pipere-kereskedését.** (raktara: piacduzán Stenczinger Károly ur háza alatt).

Egyszerűsége ajánlja újabban felállított

VARRÓ-GÉPEIT

s elvállal mindenféle férfi és női fehérneműk, menyasszonyi készletek és ruhák készítése pontos és gyors előkészítést, a lehető legjutányosabb áron.

Ugyancsak a varrógépeken, nőket kitüntetve a legkedvezőbb feltételek mellett. Értekezni lehet fentirtott kereskedésben.

Azonkívül: **Krausz és Laackebacher** pesti első gyáros **női lábbellett.** jutányos áron tisztelettel ajánlja a közönség figyelmébe.

Paptanok, matrácok és mindennemű férfi és női kelmék ugyanitt találhatók.

93dik ÁRJEGYZÉK

az „István” gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfutetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	12	frt.	—	kr
B. ugyanaz apró	12	"	—	"
C. dara középszerű	9	"	80	"
0. királyliszt	11	"	20	"
1. lánghliszt	10	"	—	"
2. montliszt	9	"	—	"
3. szemlyliszt	8	"	20	"
4. fehérkenyerliszt 1-ső rendű	6	"	40	"
5. ugyanaz 2-dik	4	"	40	"
6. barnkenyerliszt	3	"	—	"
Kétszeresliszt	3	"	80	"
Rozsliszt 1-ső rendű	4	"	60	"
Rozsliszt 2-dik rendű	2	frt.	40	kr.
00. árpakása	10	"	—	"
0. árpakása	9	"	—	"
1. árpakása	7	"	—	"
2. árpakása	6	"	—	"
3. árpakása	3	"	60	"
4. árpakása	3	"	—	"
Árpaliszt	1	"	80	"
Berze	1	"	—	"
Lubliszt 1-ső rendű	2	"	—	"
2-ik	1	"	20	"
Korpa	1	"	70	"
Buzsaly	1	"	50	"

Minden zsákért 1 frt. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitteltől számitott legfeljebb 3 hó alatt, hába nélkül, hertmentesen visszazsallítja.

Debreczen 1865. Márcz. 13.

Legújabb

és lamét tetemes számu nyereményekkel szaporított s

2 millió 331,700 markara

manó s Hamburg város kormányzósága által biztosított

Nagy pénznyeremény-sorshuzás,

melyben csupán nyeremények huzhatnak.

Egy eredeti állam-sorsjegy ára	3 1/4	frt	o. é.
Két fél	3 1/4	"	"
Négy negyed	3 1/4	"	"
Nyolcs nyolczod	3 1/4	"	"

A 19,000 nyeremény közt található főnyeremények: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 20,000, 15,000, 7-szer 10,000, 2-szer 8000, 2-szer 6000, 4-szer 5000, 3-szor 4000, 18-szor 3000, 50-szer 2000, 0-szor 1500, 0-szor 1200, 100-szor 1000, 100-szor 500, 0-szor 3000, 100-szor 200, 3920-szor 92 marka stb.

A huzás kezdete f. évi ápril 5-kén.

Az én legmosszabb távolban ismert s általában kedvelt azleti jellegem alatt:

„Isten áldása Columál!”

már 19 ízben és pedig legközelebb f. évi február 17-kén szottem ki a **legnagyobb nyereményt.**

Pénzküldimékekkel ellátott külföldi megrendelések által a leggyorsabban s legpontosabban és litoktartás mellett teljesítetnek. A hivatalos sorshusási lejtromok, a pénznyereményekkel együtt közvetlen a huzás után azonnal megküldetnek.

Lazar Saml. Cohn
Banquier in Hamburg.

Kiadó: a debreczeni szinügyegylet.

Felelős szerkesztő: Sárváry Elek.

1-3

Jelentés.

Azon ritka pártfogás, melylyel engem a n. é. közönség, mint tánczmestert felkarolni kegyeskedett: arra buzdított, **hogy ezentul minden erőmet a táncművészet minél alaposabb tanítására szenteljem.**

Hogy e czélra több idővel rendelkezhessem s másrésről, hogy a közönség igényeinek minden tekintetben czélszerűen s kényelmesen berendezett üzlet felállítása által még inkább eleget tegyek, egyesült erővel minél tökéletesebb fényképeket állíthatván ki: fényírdámát, hol eddig magam dolgoztam, minden időm igénybe vételek, feláldozva s bezárva, a szakavatott fényképész

Gondy Károly

ural léptem szövetségre s közös üzletünket (ezegledtveza 27. sz.) úgy rendeztük be, hogy jelenleg már a legkövetelőbb kívánalmaknak is eleget tehetünk.

Gépekkel bőven el levén látva, képeket minden alakban s nagyságban készíthetünk.

Á r a k.

12 darab első látjegyalaku kártya	4	frt — kr. o. é.
6 „ „ „ „	3	„ — „ „
12 „ „ mellkép „ „	5	„ — „ „
6 „ „ „ „	3	50 „ „
Középnagyságu kép „ „	4	„ — „ „
„ „ másolat „ „	1	„ — „ „
Legnagyobb első példány „ „	10	„ — „ „
„ „ másolat „ „	3	„ — „ „

Csoportoknál fejenként 1 firttal több.

Van szerencsénk egyszersmind tudatni, hogy miskolezi fényírdámkat is, még e hó folytán megnyitandjuk.

Midőn ezeket a n. é. közönség tudomására hoznám, magamat s közös üzletünket becses pártfogásába ajánlva

Maradtam Debreczen 1865, april 1-jén.

Gondy Károly,

fényképész.

Müller Lajos,

tánczmester és fényképész.

HANDTEL VILMOS

2-3

nórinbergi és diszárú-kereskedésében a legizoltebb cölasztekkban és legjutányosabb áron kaphatók: a legújabb divatu

férfi- és gyermek nemez-kalapok

(Quenezer pesti gyárából)

férfi-nyakkendők és inggallérok,

tavasszi és nyári napernyők,

vászon- és selyem-esernyők,

finom keztyűk,

vizmentes angol faládák és bőröndök

(nők és urak számára)

minden nagyságu **képekerek** fényképekhez, **nyergék, lovagló-esszők, agardász-ostorok, vadász-esszők** és minden egyéb e szakhoz tartozó cikkek.

☛ Színtogy ajánlja a t. cz. közönségnek

Ringaufféle

női- és gyermek-lábbeli-raktárát,

mint a

regész-telkibányai porcellán-

ködedény-gyár honi készítményeit.

ROSENTHAL H.

Bécsi Glycerin

VASTARTALMU LIQUEURJE

köztudomás szerint a bécsi **cs. k. Közkórházban**, mintszintén udv. tanácsos Oppolzer tanár klinikáján **sápkór, vérszegénység** és **ideggyengeség** ellen a legkielegitőbb sikerrel alkalmaztatik.

Rosenthal

Bécsi Glycerin

vastartalmu gyomor-liqueurje

ellenben, **gyomornehézség** és **aranyér** ellen igen ajánlható, amit is a következő urak eléggé bizonyítottak:

Balassa udv. tanácsos és pesti egyet. tanár.
Dr. Heller J. F. tanár, a kórtan-vegyészeti tanszékvezető Bécseben.

Kletzinsky V. orsz. törv. vegyész Bécseben.
Hauer Lovag es. k. földtani intézet elnöke.
Schur F. bécsi tanár.

Dr. Kovács elsőorvosok Pesten.

Dr. Löwy „

Dr. Hirschfeld J. a bécsi orvosi kar tagja.

Dr. Barth E. Offenburgban (Baden ab.)

Dr. Drobner Ed. galliczai vasuti orvos.

Dr. Ehrmann J. Freibergen (Morvaország) stb.

☛ E kitünő gyógyszerövel bíró liqueurök, **Debreczenben** egyedül csak **Boros Ferenc** urnak „**Kigyóhoz**” címzett gyógyszerüzletében kaphatók. — Vidéken pedig: **Aradon**, Ströbel Ferencnél, **Kolozsvárt**, Dr. Hinez Györgynél, **Maros-Vásárhelyen**, Bucher Miksánál, **Temesvárt**, Pecher J. E.-nél.

☛ **Ára** a nagyobb palackoknak **2** frt; a kisebbnek **1** frt **35** kr. mindenik fajból.

Elárulók arányos hasznót nyernek.

Főraktár:

Rosenthal H.-nál

Bécs, Praterstrasse 24 sz.

SZEPESSY ANTAL

nórinbergi és diszárú kereskedésébe megérkeztek és a tavasszi, nyári idényre ajánlatnak: tavasszi és nyári divatos **napernyők** és **leggyezők**, divatos férfi nemez finom **kalapok** 3, 3 $\frac{1}{2}$, 4 és 5 firtig, divatos gyermek nemez **kalapok** 2 $\frac{1}{2}$ —3 firtig, Zergobör férfi magyar **csizmák** 7 $\frac{1}{2}$ —8 firt, **gyermek csizmák** nagyságu szerinti áron; női és gyermek nyári **topánok**; elismert hírességu **prágai keztyűk**, férfi divatos **nyakkendők**, **öltöszerek**, **hajlójuk**, **hajkenőcsök**, tisztánlakti és v.-naményi **hajszepedró**, valódi Bonardféle párisi **hercegnő-víz** 84 kr., szobapadlat-fénymaz és hórbutor-lack, porfüggönyök, függöny-bojtok és díszítmények, **ut-táskák**, **bőröndök**, stb., választás szerint megrendelhetők: papir falszőnyegek (Lipeten) gyári áron. 1-3

Ugyan itt kaphatók:

igérvények

nz 1861-diki kölesön sorajátokra, mely **220,000, 15,000, 10,000** frt stb. összesen **431,900** frt nyere-ményvel folyó a p r l h ó 15-kén huzatik.

Eladó ház és tanyaföld.

Czeplédutezán a színházalatt átellenben a 2365-ik számú ház, 17 hold és 150 □ öl földjével; továbbá a szepesi-pusztán 1-ső és 2-ik dűlőben levő 14 és 2 $\frac{1}{2}$ rész nyilas föld, a rajta levő jó karban álló épületekkel, szabad kézből eladó. Értekezhetni czeplédutezán 2365. szám alatt Dömsödi Lajosnál.

2—5

Korpaeladás

a batthyányiutczai Nánássyféle házban, kis és nagy mennyiségben.

319.
1865.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy Kis István és neje Albert Erzsébet 3000 aftra becsült 1620. szám alatti háznak 6 hold ondódi szántóföldével, folyó 1865. évi május 1. szükség esetében június 1-ső napjainak d. u. 3 óráin a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján bírósággal el fog adatni. — Az árverési feltételek a telekhivatal irodájában megtekinthetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1865. évi márczius 8-án tartott üléséből.

1—3

Fris vetemény-mag

kapható **Gaszner Károly** fűszerkereskedésben, Debreczenben.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani, Fleischmann és Weber pesti magkereskedőtől, bizományilag birt és nevezett urak által a legbiztosabb természetűtől beszerzett mindenféle gazdasági, konyha-kerti és virág-magvakat, az itt nem kaphatókra, valamint az árjegyzékben foglalt, nagyválasztékú élőfa, cserje és virágnövényekre megrendeléseket elfogadok, melyek a leggyorsabban és pontosabban teljesítetnek. Jegyzékkel ingyen szolgálok. Ez alkalommal ajánlom egyszerűs mind legjobb minőségű fűszerárúmat, lehetőleg jutányos árak mellett és szállítási-üzletbeni szolgáltatimat.

4—6

349.
1864.

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, miszerint öv. Kovács Jánosné Balla Zsuzsanna esapó-kerti 662 □ öl térségű 100 aftra becsült szőlője folyó 1865. év ápril 22. szükség esetében május 22-dik napjainak d. u. 3 óráin a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján bírósággal el fog adatni. — Az árverési feltételek a telekhivatal irodájában megtekinthetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1865. febr. 22-kén tartott üléséből.

2—5

1060.
1864.

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város törvényszékének, telekkönyvi tanácsa által közhírré tétetik, hogy Tornay Ferencnek a néfnek Bauer Annának, piacutczai 27,464 aftra becsült 1808. szám alatti háznak, költőföldével együtt, folyó 1865. év ápril 25. szükség esetében május 10-dik napján d. u. 3 órakor, a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján bírósággal el fog adatni. — Az árverési feltételek a városi telekhivatal irodájában megtekinthetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1865. évi január 25-kén tartott üléséből.

2—3

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1865. évi márcz. hó 9. n. 2633 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Nagy István mint felperes részére Ujfalusi György mint alperestől 60 frt váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt 4 db. igás ló, a helybeli tóvásártéren folyó évi ápril 4. napján d. e. 8 órakor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghivatnak. — Debreczen 1865, márczi-

ushó 20. — A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó. 1—1

PÉNZ-ELŐLEGET

mindennemű a tőzsdén forgalomban levő papirokra ad —

3—5

Heller Adolf

Széchenyiutca 1770. sz. a. 1-ső emeleten.

Vetemény-mag.

Heller Alajos N.-Létán, ajánlja a következő

nyári termény-magvát:

u. m. tavasz buza köble	5 frt 50 kr.
rozs	5 „ 50 „
küles	5 „ — „
czukornád-mag	8 „ — „

helybe Debreczenbe beszállítva, hol is ezen magvak **t. Lobmayer József ur vaskereskedésében** mindenkor megtekinthetők, — ki is a rendelmenyeket el is vállalja.

Ajánlja különösen Czukornád-magvát, mint kitünő, szapora és jutányos takarmányt.

3—3

7691.
63325.

Cs. kir. szabad

osztrák államvasut-társaság.

Cs. k. kizár. szabad. Ferdinánd császár éjszakai vaspálya.

Cs. k. szabad. tiszavidéki vasut-társaság.

Folyó évi márczius 10-kétől kezdve a 2-dik és 19-dik számú módosított külön árszabályok, szemes gabna és lisztkészítmények szállítására nézve, részbeni jutányosabb szállítási ártétellel lépendnek hatályba. A közelebbit a kifüggesztett hirdetményekből megtudhatni.

Ezen árszabályok Bécsben, Minoritáren 4-dik szám alatt létező forgalom- és kereskedelmi üzlet központi igazgatóságnál, valamint a társaság Bécsben, Pesten és Brünnben levő szállító-irodáiban, nemkülönben a nagyobb állomásokon ingyen megkaphatók.

Bécs 1865, márczius 8-kán.

3—3

7949.
64775.

Cs. k. szabad. osztrák államvasut-társaság.

Cs. k. kizár. szab. Ferdinánd csász. éjszakai vaspálya.

Cs. k. szabad. tiszavidéki vasut-társaság.

Folyó évi márczius 10-kétől kezdve, többféle az I. és II. fuvarosztályhoz tartozó ezikkre nézve, egyrészt a miskolci, szikszói, tiszaluczi, forrófenesi, szerecsi, ludas-németi és kassai, — másrészt pedig a pozsonyi, marhegyi és bécsi állomások közti szállításokra, a 41-ik számú új külön árszabály módosított ártétellel fog hatályba léptetett, — mely külön árszabály Bécsben, Minoritáren 4-dik szám alatt a forgalom és kereskedelmi üzlet központi igazgatóságnál, továbbá Bécsben, Pesten és Brünnben a társaság szállító-irodáiban, nemkülönben a társaság vonalat nagyobb állomásokban ingyen kapható.

Bécs 1865, márczius 9.

3—3

Nro 2141

Cs. k. szab. tiszavidéki-vasut.

H i r d e t m é n y.

A legközelebbi debreczeni országos vásár alatt 1865. évi ápril 10-től kezdve 50-ig a jelenleg Czepléd és Debreczen között közlekedő rendes szemes-vonatokon kívül naponta még egy második vegyes vonat fog közlekedni oly módon, hogy a Debreczenbe menendő, este 8 óra 21 perczkor Czepléd felől, a Pest felé menendő pedig este 10 óra 20 perczkor Debreczen felől induland el.

Ezen intézkedés mellett a Pestel való egyenes összeköttetés Debreczen felől: a Pestről 3 óra 55 perczkor délután, Pest felé pedig a Czeplédről Pestre 6 óra 20 perczkor reggel induló vonatok által fog eszközöltetni.

Az igazgatóság.

Debreczen 1865. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

1 3